

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
2. สภาพปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
3. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)

ตาราง 1 สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ในภาพรวมของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	สภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ นักศึกษาในความเห็นของอาจารย์	3.98	1.06	มาก
2	สภาพด้านหลักสูตร	4.08	1.01	มาก
3	สภาพด้านสื่อประกอบการสอน	3.43	1.05	มาก
4	สภาพด้านการวัดผลและประเมินผล	3.73	1.09	มาก
รวม		3.80	1.05	มาก

ตาราง 1 แสดงให้ทราบว่าสภาพโดยรวมด้านการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่ามีระดับการปฏิบัติโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุดในค่าเฉลี่ย = 3.80) และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าสภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของอาจารย์(ค่าเฉลี่ย = 3.98) สภาพด้านหลักสูตร(ค่าเฉลี่ย = 4.08) สภาพด้านสื่อประกอบการสอน(ค่าเฉลี่ย = 3.43) และสภาพด้านการวัดผลและประเมินผล(ค่าเฉลี่ย = 3.73) มีการปฏิบัติในระดับมาก

ตาราง 2 สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ให้ความสนใจแก่นักศึกษา	4.00	1.491	มาก
2	ยินดีตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาใน รายวิชาที่สอน	4.30	.823	มากที่สุด
3	ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.00	1.247	ปานกลาง
4	ยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาตลอดเวลา	3.90	.876	มาก
5	ติดตามงานที่มอบหมายอย่างใกล้ชิด	3.70	.823	มาก
6	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติตนใน มหาวิทยาลัย	4.30	.949	มากที่สุด
7	ยืดหยุ่นทางด้านการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	4.20	.919	มากที่สุด
8	ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดทักษะใน การค้นคว้าในรายวิชาที่สอน	4.10	1.101	มาก
9	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการ เรียนแก่นักศึกษา	4.40	1.075	มากที่สุด
10	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	3.90	1.370	มาก
รวม		3.98	1.067	มาก

ตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา ในความเห็นของอาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.98) ถึงแม้จะจัดอยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพปัจจุบันด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ ผู้สอนกับนักศึกษามีระดับการปฏิบัติ แบ่งได้ 3 ระดับ คือ มากที่สุด มาก และปานกลาง คือ สภาพที่ระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการเรียนแก่นักศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 4.40)
- 2.ยินดีตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.30)
- 3.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติตนในมหาวิทยาลัย(ค่าเฉลี่ย = 4.30)
- 4.ยืดหยุ่นทางด้านการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.20)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

- 1.ให้ความสนใจแก่นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.00)
- 2.ยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.90)
- 3.ติดตามงานที่มอบหมายอย่างใกล้ชิด (ค่าเฉลี่ย = 3.70)
- 4.ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดทักษะในการค้นคว้าในรายวิชาที่สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.10)
- 5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.90)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติปานกลาง ได้แก่

- 1.ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.00)

ตาราง 3 สภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านหลักสูตรในความเห็นของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	เน้นทักษะ ความสามารถและเต็มใจร่วม แก้ปัญหาสังคม	4.30	.948	มากที่สุด
2	เน้นจรรยาบรรณที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ สังคม	3.20	1.398	ปานกลาง
3	เน้นประโยชน์ส่วนรวม	4.40	.966	มากที่สุด
4	ดำเนินการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จริงควบคู่กันไป	4.00	.942	มาก
5	เน้นการนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น	4.10	.875	มาก
6	เน้นคุณธรรม จริยธรรม	4.50	.971	มากที่สุด
รวม		4.08	1.016	มาก

ตาราง 3 จากการศึกษพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านหลักสูตร มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.08) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่าสภาพด้านหลักสูตร มีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 3 ระดับ คือ มากที่สุด มาก และปานกลาง คือ สภาพที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.เน้นคุณธรรม จริยธรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.54)
- 2.เน้นประโยชน์ส่วนรวม(ค่าเฉลี่ย = 4.51)
- 3.เน้นทักษะ ความสามารถและเต็มใจร่วมแก้ปัญหาสังคม (ค่าเฉลี่ย = 4.43)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

- 1.เน้นการนำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น(ค่าเฉลี่ย = 4.10)
- 2.ดำเนินการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจริงควบคู่กันไป(ค่าเฉลี่ย = 4.00)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติปานกลาง

- 1.เน้นจรรยาบรรณที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.20)

ตาราง 4 สภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านสื่อประกอบการสอนในความเห็นของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.00	.942	มาก
2	ใช้แหล่งข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบการค้นคว้าหาความรู้	3.50	.849	มาก
3	แนะนำแหล่งสื่อทางรัฐประศาสนศาสตร์ใน ท้องถิ่นให้นักศึกษาทราบ	3.80	1.316	มาก
4	ให้แหล่งวิทยบริการในสถาบันเป็นที่ค้นคว้า	3.10	1.449	ปานกลาง
5	ใช้สื่อที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการ เรียนการสอน	3.20	1.032	ปานกลาง
6	เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน รัฐประศาสนศาสตร์	3.40	.966	ปานกลาง
7	ผลิตสื่อขึ้นมาใช้ในการสอนและเผยแพร่	3.00	.816	ปานกลาง
รวม		3.42	1.052	มาก

ตาราง 4 จากการศึกษาพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านสื่อประกอบการสอน มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.42) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพด้านสื่อประกอบการสอนมีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 2 ระดับ คือ มากและปานกลาง ดังนี้

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

- 1.ใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา (ค่าเฉลี่ย = 4.00)
- 2.แนะนำแหล่งสื่อทางรัฐประศาสนศาสตร์ในท้องถิ่นให้นักศึกษาทราบ (ค่าเฉลี่ย = 3.80)
- 3.ใช้แหล่งข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ประกอบการค้นคว้าหาความรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.50)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติปานกลาง ได้แก่

1. เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนรัฐประศาสนศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย = 3.40)
2. ใช้สื่อที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.20)
3. ให้แหล่งวิทยบริการในสถาบันเป็นที่ค้นคว้า (ค่าเฉลี่ย = 3.10)
4. ผลิตสื่อขึ้นมาใช้ในการสอนและเผยแพร่ (ค่าเฉลี่ย = 3.00)

ตาราง 5 สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ด้านการวัดผลและประเมินผลในความเห็นของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	เน้นการวัดผลและประเมินผลด้านความรู้	2.60	1.430	น้อย
2	ใช้เกณฑ์การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม	2.50	1.269	น้อย
3	ให้การวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่ นอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบ	4.20	1.033	มาก
4	ใช้เกณฑ์การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์	4.20	.919	มาก
5	วัดผลและประเมินผลด้านพฤติกรรมการ เรียนของนักศึกษา	4.00	1.247	มาก
6	เน้นการวัดผลและประเมินผลด้านเจตคติ หรือทัศนคติ	4.20	.919	มาก
7	วัดผลและประเมินผลปฏิสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่ม	4.30	.949	มากที่สุด
8	วัดผลและประเมินผลปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษาในการมีส่วนร่วมใน กิจกรรม	4.00	.943	มาก
9	เน้นการวัดผลด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.60	1.174	มาก
รวม		3.73	1.098	มาก

ตาราง 5 จากการศึกษาพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอนพบว่าสภาพด้านสื่อประกอบการสอนมีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 3 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย ดังนี้

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

1.วัดผลและประเมินผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย = 4.30)

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

1.ให้การวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่นอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบ (ค่าเฉลี่ย = 4.20)

2.ใช้เกณฑ์การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.20)

3.เน้นการวัดผลและประเมินผลด้านเจตคติหรือทัศนคติ(ค่าเฉลี่ย = 4.20)

4.วัดผลและประเมินผลด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 4.00)

5.วัดผลและประเมินผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม(ค่าเฉลี่ย = 4.00)

6.เน้นการวัดผลด้านคุณธรรม จริยธรรม(ค่าเฉลี่ย = 3.60)

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ได้แก่

1.เน้นการวัดผลและประเมินผลด้านความรู้(ค่าเฉลี่ย = 2.60)

2.ใช้เกณฑ์การตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม(ค่าเฉลี่ย = 2.50)

ตาราง 6 สภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ในภาพรวมของนักศึกษา

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	สภาพบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน	4.35	0.78	มากที่สุด
2	สภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ นักศึกษาในความเห็นของนักศึกษา	4.23	0.85	มากที่สุด
3	สภาพด้านการเตรียมการสอน	4.09	0.88	มาก
4	สภาพด้านการดำเนินการสอนและวิธีการ สอน	3.80	0.94	มาก
รวม		4.31	0.86	มากที่สุด

ตาราง 6 แสดงให้ทราบว่าสภาพโดยรวมด้านการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ตามความเห็นของนักศึกษา พบว่ามีระดับการปฏิบัติโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.31) และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าสภาพที่อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด คือ สภาพบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน(ค่าเฉลี่ย = 4.35) และสภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 4.23) สำหรับด้านสภาพด้านการเตรียมการสอน(ค่าเฉลี่ย = 4.09) สภาพด้านการดำเนินการสอนและวิธีการสอน(ค่าเฉลี่ย = 3.80)

ตาราง 7 สภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในความเห็นนักศึกษา

ลำดับที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1	ให้ความร่วมมือแก่นักศึกษาในขณะสอน	4.44	.738	มากที่สุด
2	มีอารมณ์มั่นคงเสมอต้นเสมอปลาย	4.29	.842	มากที่สุด
3	ถ่ายทอดความรู้ด้วยความมั่นใจ	4.55	.739	มากที่สุด
4	ให้ข้อมูลคำแนะนำแก่นักศึกษาได้อย่างมีความมั่นใจ	4.41	.758	มากที่สุด
5	ความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	4.35	.783	มากที่สุด
6	ความรับผิดชอบในกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน	4.39	.752	มากที่สุด
7	ติดตามความก้าวหน้าของงานที่ได้รับมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ	4.26	.762	มากที่สุด
8	นำความรู้ใหม่ๆ ทันท่องสถานการณ์มาสอน	4.42	.803	มากที่สุด
9	มีความสุขุมในการแสดงออกทางความคิดเห็น	4.30	.828	มากที่สุด
10	ผลิตเอกสารหรือตำราประกอบการเรียนการสอน	4.15	.893	มาก
รวม		4.35	.789	มากที่สุด

ตาราง 7 จากการศึกษพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในความเห็นนักศึกษา มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของนักศึกษาพบว่าสภาพด้านสื่อประกอบการสอนมีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 2 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ดังนี้

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.ถ่ายทอดความรู้ด้วยความมั่นใจ (ค่าเฉลี่ย=4.55)
- 2.ให้ความร่วมมือแก่นักศึกษาในขณะสอน (ค่าเฉลี่ย=4.44)
- 3.นำความรู้ใหม่ๆ ทันท่องสถานการณ์มาสอน (ค่าเฉลี่ย=4.42)

- 4.ให้ข้อมูลคำแนะนำแก่นักศึกษาได้อย่างมีความมั่นใจ (ค่าเฉลี่ย=4.41)
 - 5.ความรับผิดชอบในกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย=4.39)
 - 6.ความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย=4.39)
 - 7.มีความสุขในการแสดงออกทางความคิดเห็น (ค่าเฉลี่ย=4.30)
 - 8.มีอารมณ์มั่นคงเสมอต้นเสมอปลาย (ค่าเฉลี่ย=4.29)
 - 9.ติดตามความก้าวหน้าของงานที่ได้รับมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย=4.26)
- สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ได้แก่
- 1.ด้านการผลิตเอกสารหรือตำราประกอบการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย=4.15)

ตาราง 8 สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของนักศึกษา

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ให้ความสนใจแก่นักศึกษา	4.35	.802	มากที่สุด
2	ยินดีตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาใน รายวิชาที่สอน	4.51	.746	มากที่สุด
3	ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.43	.823	มากที่สุด
4	ยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาตลอดเวลา	4.54	.797	มากที่สุด
5	ติดตามงานที่มอบหมายอย่างใกล้ชิด	4.13	.941	มาก
6	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติตนใน มหาวิทยาลัย	3.96	.914	มาก
7	ยืดหยุ่นทางด้านการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน	3.75	1.087	มาก
8	ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดทักษะใน การค้นคว้าในรายวิชาที่สอน	4.09	.856	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
9	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการเรียนแก่นักศึกษา	4.21	.754	มากที่สุด
10	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	4.32	.875	มากที่สุด
รวม		4.23	.859	มากที่สุด

ตาราง 8 จากการศึกษพบว่าสภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นนักศึกษา มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.23) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา มีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 2 ระดับ คือ มากที่สุด และมาก ดังนี้

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.ยินดีให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย = 4.54)
- 2.ยินดีตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชาที่สอน(ค่าเฉลี่ย = 4.51)
- 3.ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.43)
- 4.ให้ความสนใจแก่นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.35)
- 5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.32)
- 6.ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการเรียนแก่นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.21)

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

- 1.ติดตามงานที่มอบหมายอย่างใกล้ชิด(ค่าเฉลี่ย = 4.13)
- 2.ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดทักษะในการค้นคว้าในรายวิชาที่สอน (ค่าเฉลี่ย = 4.09)
- 3.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติตนในมหาวิทยาลัย(ค่าเฉลี่ย = 3.96)
- 4.ยืดหยุ่นทางด้านการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.75)

ตาราง 9 สภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านการเตรียมการสอนในความเห็นของนักศึกษา

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	แจ้งเกี่ยวกับแนวการสอน	4.56	.697	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการวางแผนการเรียน	3.15	1.173	ปานกลาง
3	แจ้งจุดมุ่งหมายของการเรียนในรายวิชาต่างๆ ให้ นักศึกษาทราบ	4.32	.815	มากที่สุด
4	เรียงตามลำดับของเนื้อหาวิชาอย่างเป็นขั้นเป็น ตอน	4.10	.743	มาก
5	แนะนำเอกสารประกอบการค้นคว้าในรายวิชาให้ นักศึกษาทราบ	3.98	.946	มาก
6	แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผล การศึกษา	4.44	.925	มากที่สุด
รวม		4.09	.883	มาก

ตาราง 9 จากการศึกษาพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านการเตรียมการสอนในความเห็นนักศึกษา มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.09) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพด้านการเตรียมการสอน มีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 3 ระดับ คือ มากที่สุด มาก และปานกลาง ดังนี้

สภาพที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.แจ้งเกี่ยวกับแนวการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.56)
- 2.แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.44)
- 3.แจ้งจุดมุ่งหมายของการเรียนในรายวิชาต่างๆ ให้
นักศึกษาทราบ (ค่าเฉลี่ย = 4.32)

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

- 1.เรียงตามลำดับของเนื้อหาวิชาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน (ค่าเฉลี่ย = 4.10)
 - 2.แนะนำเอกสารประกอบการค้นคว้าในรายวิชาให้นักศึกษาทราบ (ค่าเฉลี่ย = 3.98)
- สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ได้แก่
- 1.การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการวางแผนการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 3.15)

ตาราง 10 สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)
ด้านการดำเนินสอนและวิธีสอนในความเห็นของนักศึกษา

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย	4.49	.807	มากที่สุด
2	ใช้วิธีการสอนแบบค้นคว้า/ทำรายงาน	3.71	.885	มาก
3	ใช้วิธีการสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์	4.08	1.103	มาก
4	ใช้วิธีสอนโดยให้นักศึกษาอ่าน/ศึกษาด้วยตนเอง จากเอกสารประกอบการสอน	3.13	1.222	ปานกลาง
5	ใช้วิธีการสอนโดยการสาธิต	3.06	1.031	ปานกลาง
6	ใช้วิธีการสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม	3.57	.924	มาก
7	ใช้วิธีการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ	3.04	1.017	ปานกลาง
8	ใช้วิธีการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากคอมพิวเตอร์(อินเทอร์เน็ต)	3.17	1.208	ปานกลาง
9	เชิญวิทยากรมาบรรยายในบางหัวข้อ	2.71	1.247	ปานกลาง
10	ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.08	.835	มาก
11	สอนโดยการกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อการ แก้ปัญหา	4.28	.767	มากที่สุด
12	ตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอน	4.42	.865	มากที่สุด
13	เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายหรือซักถาม ปัญหาการเรียนการสอน	4.44	.850	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
14	ใช้สื่อประกอบการสอนที่น่าสนใจช่วยเพิ่มความ เข้าใจในเนื้อหา	4.17	.891	มาก
15	แม่นยำในเนื้อหาที่สอน	4.15	.775	มาก
16	ติดตามความก้าวหน้าของงานทุกชนิดที่ มอบหมายให้นักศึกษาทำ	4.14	.920	มาก
17	ให้กำลังใจนักศึกษาในการแสดงออกทาง ความคิดและการทำกิจกรรมต่างๆ	4.25	.832	มากที่สุด
18	ทดสอบย่อยเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนที่ ผ่านมา	4.19	.874	มาก
19	ใช้อำนาจสั่งการให้นักศึกษาปฏิบัติตาม	2.69	1.132	ปานกลาง
20	ให้งานพอเหมาะกับระดับความสามารถของ นักศึกษา	3.93	.804	มาก
21	มีการซักถามผู้เรียนเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่ กำลังเรียน	4.07	.776	มาก
รวม		3.80	.941	มาก

ตาราง 10 จากการศึกษพบว่าสภาพการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ด้านการดำเนินการสอนและวิธีสอนในความเห็นนักศึกษา มีการปฏิบัติโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.80) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพด้านการเตรียมการสอน มีระดับการปฏิบัติแบ่งได้ 3 ระดับ คือ มากที่สุด มาก และปานกลาง ดังนี้

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

- 1.ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย(ค่าเฉลี่ย = 4.49)
- 2.เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายหรือซักถามปัญหาการเรียนการสอน(ค่าเฉลี่ย = 4.44)
- 3.ตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอน(ค่าเฉลี่ย = 4.42)

4.สอนโดยการกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหา(ค่าเฉลี่ย = 4.28)

5.ให้กำลังใจนักศึกษาในการแสดงออกทางความคิดและการทำกิจกรรมต่างๆ
(ค่าเฉลี่ย = 4.25)

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ได้แก่

1.ทดสอบย่อยเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนที่ผ่านมา (ค่าเฉลี่ย = 4.19)

2.ใช้สื่อประกอบการสอนที่น่าสนใจช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา(ค่าเฉลี่ย =
4.17)

3.แม่นยำในเนื้อหาที่สอน(ค่าเฉลี่ย = 4.15)

4.ติดตามความก้าวหน้าของงานทุกชนิดที่มอบหมายให้นักศึกษาทำ(ค่าเฉลี่ย =
4.14)

5.ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา(ค่าเฉลี่ย = 4.08)

6.มีการซักถามผู้เรียนเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียน(ค่าเฉลี่ย = 4.08)

7.ใช้วิธีการสอนโดยใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์(ค่าเฉลี่ย = 4.07)

8.ให้งานพอเหมาะกับระดับความสามารถของนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 3.93)

9.ใช้วิธีการสอนแบบค้นคว้า/ทำรายงาน(ค่าเฉลี่ย = 3.71)

10.ใช้วิธีการสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม(ค่าเฉลี่ย = 3.57)

สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ได้แก่

1.ใช้วิธีการสอนโดยให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากคอมพิวเตอร์
(อินเทอร์เน็ต) (ค่าเฉลี่ย = 3.17)

2.ใช้วิธีสอนโดยให้นักศึกษาอ่าน/ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร
ประกอบการสอน (ค่าเฉลี่ย = 3.13)

3.ใช้วิธีการสอนโดยการสาธิต (ค่าเฉลี่ย = 3.06)

4.ใช้วิธีการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย = 3.04)

5.เชิญวิทยากรมาบรรยายในบางหัวข้อ (ค่าเฉลี่ย = 2.71)

6.ใช้อำนาจสั่งการให้นักศึกษาปฏิบัติตาม (ค่าเฉลี่ย = 2.69)

ปัญหาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

ปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ตามความเป็นของอาจารย์ผู้สอน

ซึ่งจากความเห็นของอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.06) ดังรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 11 สภาพปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ตามความเห็นของอาจารย์

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ห้องเรียนไม่เพียงพอ	1.40	.966	น้อยที่สุด
2	จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป	1.60	.966	น้อย
3	ไม่ได้รับความสะดวกในการสนับสนุนอุปกรณ์การสอน	1.80	1.317	น้อย
4	นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน	2.50	1.080	น้อย
5	ความแตกต่างของนักศึกษาในชั้นเรียนทำให้การเตรียมบทเรียนให้เหมาะสมมีความลำบาก	2.30	1.059	น้อย
6	อาจารย์มีภาระงานด้านการบริหารงานของสถาบันมากเกินไป	2.10	1.197	น้อย
7	อาจารย์มีภาระด้านการสอนมากเกินไป	2.30	1.337	น้อย
8	อาจารย์มีกิจกรรมร่วมกับหลักสูตรมาก	2.30	1.059	น้อย
9	เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ	1.40	.966	น้อยที่สุด
10	อาจารย์ขาดความชัดเจนในการใช้หลักสูตร	1.60	.966	น้อย
11	อาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอ	1.80	1.317	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนรู้การสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
12	สถาบันขาดแหล่งวิชาการสนับสนุน	2.50	1.080	น้อย
13	ขาดงบประมาณสนับสนุน	2.30	1.059	น้อย
14	วิธีการสอนยุ่งยาก	2.10	1.197	น้อย
15	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับระดับ ความสามารถของนักศึกษา	2.30	1.337	น้อย
16	ความถนัดในวิชาที่สอน	2.30	1.059	น้อย
17	ก่อนสอนผู้สอนไม่ได้ทำความเข้าใจในขอบข่าย ของหลักสูตร	1.60	.966	น้อยที่สุด
18	ห้องสมุดมีตำราที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ	1.80	1.317	น้อยที่สุด
19	เวลาเรียนหนักเกินไป (3 วิชา/วัน)	2.50	1.080	น้อย
20	เน้นกิจกรรมโดยไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน	2.30	1.059	น้อย
21	อาจารย์ไม่มีประสบการณ์	2.10	1.197	น้อย
22	คนเดียวสอนได้ทุกวิชา	2.30	1.337	น้อย
23	ขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์ใน มหาวิทยาลัย	2.30	1.059	น้อย
รวม		2.06	1.129	น้อย

ตาราง 11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของอาจารย์ พบว่าปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรจะมีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด ซึ่งอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าเป็นปัญหาที่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ได้แก่ นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน สถาบันขาดแหล่งวิชาการสนับสนุน และเวลาเรียนหนักเกินไป(3 วิชา/วัน) ซึ่งทั้งสามปัญหามี (ค่าเฉลี่ย = 2.50) และนอกจากนี้ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องเรียนไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 1.40)

ปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ตามความเป็นของนักศึกษา

ซึ่งจากความเห็นของนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.97) ดังรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 12 สภาพปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ตามความเห็นของนักศึกษา

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1	ห้องเรียนไม่เพียงพอ	1.68	1.141	น้อยที่สุด
2	จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป	1.82	1.088	น้อย
3	ไม่ได้รับความสะดวกในการสนับสนุนอุปกรณ์การ สอน	2.01	1.155	น้อย
4	นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน	2.70	2.577	ปานกลาง
5	ความแตกต่างของนักศึกษาในชั้นเรียนทำให้การ เตรียมบทเรียนให้เหมาะสมมีความลำบาก	2.26	.935	น้อย
6	อาจารย์มีภาระงานด้านการบริหารงานของ สถาบันมากเกินไป	1.90	1.088	น้อย
7	อาจารย์มีภาระด้านการสอนมากเกินไป	2.16	1.110	น้อย
8	อาจารย์มีกิจกรรมร่วมหลักสูตรมาก	2.26	1.193	น้อย
9	เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ	1.75	1.172	น้อยที่สุด
10	อาจารย์ขาดความชัดเจนในการใช้หลักสูตร	1.74	1.130	น้อยที่สุด
11	อาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอ	1.95	1.237	น้อย
12	สถาบันขาดแหล่งวิชาการสนับสนุน	1.79	.975	น้อยที่สุด
13	ขาดงบประมาณสนับสนุน	1.91	1.319	น้อย
14	วิธีการสอนยุ่งยาก	1.68	.908	น้อยที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สภาพการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
15	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับระดับ ความสามารถของนักศึกษา	1.81	1.072	น้อย
16	ความถนัดในวิชาที่สอน	1.92	1.174	น้อย
17	ก่อนสอนผู้สอนไม่ได้ทำความเข้าใจในขอบข่าย ของหลักสูตร	1.66	1.027	น้อยที่สุด
18	ห้องสมุดมีตำราที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ	1.75	1.059	น้อยที่สุด
19	เวลาเรียนหนักเกินไป (3 วิชา/วัน)	3.07	1.309	มาก
20	เน้นกิจกรรมโดยไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน	1.96	1.179	น้อย
21	อาจารย์ไม่มีประสบการณ์	1.57	1.001	น้อยที่สุด
22	คนเดียวสอนได้ทุกวิชา	1.91	1.177	น้อย
23	ขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์ใน มหาวิทยาลัย	1.96	1.207	น้อย
รวม		1.97	1.184	น้อย

ตาราง 12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามความเห็นของนักศึกษา พบว่าปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์จะมีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด มีปัญหาที่อยู่ในระดับมากได้แก่ เวลาเรียนหนักเกินไป (3วิชา/วัน) (ค่าเฉลี่ย = 3.07) ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน (ค่าเฉลี่ย = 2.70) ส่วนข้ออื่นๆ จะอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด และปัญหาที่นักศึกษาเห็นว่าน้อยที่สุด ได้แก่ ก่อนสอนผู้สอนไม่ได้ทำความเข้าใจในขอบข่ายของหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 1.66)

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

1.แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ตามความเห็นของอาจารย์ผู้สอน

ในการวิจัยนี้ได้สอบถามความต้องการพัฒนาของอาจารย์ผู้สอนประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาทางด้านการใช้หลักสูตร ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน และด้านการประเมินผล วัดผลมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวทางการพัฒนาทางการใช้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีวิธีในการพัฒนาที่ต้องการ คือ จัดสรรโควตาศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้หลักสูตร และในขณะเดียวกันควรจัดหาวารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ไว้รองรับการค้นคว้า และสุดท้ายควรที่จะต้องมีการให้ทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

1.2 แนวทางการพัฒนาด้านการผลิตหรือการใช้สื่อประกอบการสอน พบว่าอาจารย์ผู้สอนต้องการใช้วิธีการศึกษาดูงานและประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์จริงได้สัมผัสจริงสามารถเก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง และอีกวิธีหนึ่งควรจัดให้มีศูนย์หรือตั้งหน่วยบริการแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

1.3 แนวทางการพัฒนาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน พบว่าอาจารย์ผู้สอนต้องการใช้วิธีการศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการใช้หลักสูตรและจัดหาวารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ กรณีนี้อาจเป็นการประเมินผลโดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นคะแนนมากกว่าการวัดผลและประเมินผลด้วยการทดสอบเพียงอย่างเดียวเนื่องจากกลุ่มนักศึกษากลุ่มนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากนักศึกษาคนอื่น

2.แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)ตามความเห็นของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักศึกษาที่มีความต้องการที่มีกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน เช่น การศึกษาดูงานในสถานที่จริงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารท้องถิ่น การจัดสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ และถ้าหากเป็นไปได้ควรจะมีกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ให้นักศึกษาทั้งรุ่นกระทำร่วมกันเพื่อเป็นการสร้างความสมัครสมานสามัคคีเป็นการสร้างเครือข่ายไว้ติดต่อประสานงานในอนาคต

และอยากให้จัดงบประมาณสนับสนุนนอกเหนือจากที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดสรรเป็นเงินทุนการศึกษาให้แล้วควรสนับสนุนงบประมาณด้านอื่นๆ เพิ่มเติมด้วยเพื่อที่จะได้ เป็นการพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่นให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น จะได้นำเอาความรู้และประสบการณ์ ที่ได้กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

3.แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครอง ท้องถิ่น) ตามความเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 7 ท่าน

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามโครงร่างที่กำหนดไว้จากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่ง ประกอบด้วยประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและ งานทะเบียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) และท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์, อุทัยธานี และ ชัยนาท สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 นโยบายของมหาวิทยาลัย/กรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในเรื่องของการจัดการ เรียนการสอนหลักสูตรฯ

3.1.1 สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรท้องถิ่น มีคุณสมบัติตรงตามสายงานและมี คุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนอำนาจลงสู่ท้องถิ่น

3.1.3 มุ่งพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่น ได้รับความรู้จากสถาบันตรงกับความต้องการและจำเป็นต่อการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส เป็นธรรม คุ่มค่า

3.1.4 ผลิตบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์ (การปกครองท้องถิ่น) ให้เป็นบัณฑิตที่มี คุณภาพและสอดคล้องกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.5 ต้องการให้ผู้เรียนและผู้สอนซึ่งต่างก็มีประสบการณ์ในการทำงานได้มี โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง

3.2 นโยบายการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)

3.2.1 จัดอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณภาพเหมาะสมเป็นอาจารย์ผู้สอน

3.2.2 จัดเอกสารตำราประกอบการเรียนที่เหมาะสมทุกวิชา

3.2.3 จัดการเรียนการสอนแบบบล็อกครอส ครั้งละ 2 วิชา

3.2.4 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความเหมาะสม

3.2.5 ให้ตรงกับการบริหารงานท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.2.6 เปิดวิสัยทัศน์ให้ท้องถิ่นทันต่อสถานการณ์ทางวิชาการในโลกยุคโลกาภิวัตน์

3.2.7 เน้นการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่นให้สูงขึ้น

3.2.8 สร้างภาวะความเป็นผู้นำให้เกิดประโยชน์กับชุมชน

3.2.9 สร้างจิตสำนึก ทั้งด้านวิชาการและคุณภาพในการเป็นผู้นำท้องถิ่น

3.3 ความต้องการเมื่อนักศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์(การปกครองท้องถิ่น) สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

3.3.1 ให้นักศึกษาเป็นผู้นำที่ดีมีคุณภาพและวิชาการควบคู่กันไป

3.3.2 สามารถบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยหลักวิชาการ

3.3.3 มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.4 สร้างเครือข่ายความเป็นผู้นำท้องถิ่นให้ขยายกว้างขวางขึ้นเป็นฐานที่มั่นคงของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

3.3.5 ให้มีปรัชญาของนักพัฒนาเป็นหลักในการดำเนินการบริหาร

3.3.6 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถนำความรู้คู่คุณธรรมไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับผิดชอบด้วยความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีเพื่อแสดงให้เห็นสังคมรับรู้ ยอมรับศรัทธาต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

3.3.7 บัณฑิตมีพื้นฐานเพียงพอและมีความพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปต่อไป

3.3.8 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลงานที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

3.4 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น)

3.4.1 พัฒนาการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริง (ในขณะที่เรียน)มากขึ้น

3.4.2 มีกิจกรรมการพัฒนางานในหน้าที่ปัจจุบันของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียน โดยกิจกรรมการพัฒนางานนั้นจะต้องพยายามใช้หลักการทฤษฎี

3.4.3 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับร่วมกันสร้างความร่วมมือในการเรียนการสอน

3.4.4 สนับสนุนการนำเอาเทคโนโลยีมาส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน

3.4.5 การนำบุคลากรที่มีความชำนาญมาสอน

3.4.6 ค้นหาเนื้อหาที่เหมาะสมนอกเหนือจากหนังสือตำราหลักของกรมแพรรีในการเรียนการสอน

3.4.7 สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้จริงจัง

3.4.8 นำกิจกรรมมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริงในสถานการณ์

3.4.9 สร้างความสามัคคีในการเรียนการสอนให้เกิดระบบการประสานงานที่ดี

3.4.10 ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อเหตุการณ์สถานการณ์จริงที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

3.5 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์(การปกครองท้องถิ่น)

3.5.1 การประสานงานระหว่างกรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ท้องถิ่นจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

3.5.2 ท้องถิ่นจังหวัดน่าจะเป็นผู้กระตุ้นให้ อปท.มาศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่

3.5.3 ให้ความใกล้ชิด จริงจังกับการเรียนการสอนไม่ปล่อยปละละเลย

3.5.4 จัดกิจกรรมตามลักษณะวิชา และให้มีภาคปฏิบัติมากขึ้น

3.5.5 ในการจัดตารางเรียนควรให้มีความเหมาะสมกับช่วงเวลาของหลักสูตรเพื่อเอื้อต่อผู้เรียนให้สามารถรับได้ตามสมควร และปรับตัวได้ทันกับการรับรู้วิชาต่างๆ ซึ่งผู้เรียนจะได้ไม่ท้อแท้ก่อนการัน อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จของโครงการนี้ต่อไป

3.5.6 ควรศึกษาทบทวนว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์สกับการเรียนการสอนในระยะยาวตลอดภาคเรียนตามปกติ อย่างใดจะเกิดประสิทธิภาพมากกว่ากันแล้วพัฒนาปรับปรุงเลือกแนวทางที่ดีที่สุด

3.5.7 ควรศึกษาทบทวนว่าการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ขนาด 70 -80 คน กับการจัดกลุ่มเล็กลงเพื่อให้นักศึกษามีบทบาทในการมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยอาจจะจัดในบางช่วงเวลาหรือบางวิชาอย่างใดจะเกิดประสิทธิภาพมากกว่ากัน แล้วพัฒนาปรับปรุงเลือกแนวทางที่ดีที่สุดต่อไป